

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

TÁRSADALMI RÉSZVÉTEL, KÖZÖSSÉGI PROJEKTEK

I. MODUL

BEVEZETÉS A TAPASZTALATI TANULÁS ÉS A KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT TÉMAKÖRÉBE – KEDVCSINÁLÓ

TÁMOP 3.1.1. IV. RÉSZ

BUDAPEST, 2010. OKTÓBER 29.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

A MODUL ÜZENETE

- az iskolának meghatározó szerepe van abban, hogy a gyerekekben és a szülőikben tudatosuljon: az iskolában nem csak tanítás-tanulás folyik, hanem személyiségfejlesztés is, aminek szerves része a tapasztalati tanulás módszerével történő szociális kompetenciafejlesztés, többek között közösségi szolgálati projekteken keresztül is
- az iskolának kötelessége a gyerekeket felkészíteni az aktív állampolgári szerepre és ehhez biztosítani a szükséges emberi, tárgyi és módszertani feltételeket
- a pedagógusnak erőfeszítéseket kell tennie annak érdekében, hogy ő maga hiteles, érett, harmonikus személyiségű, értelmiségi életet élő, reflektív ember legyen, aki adott esetben képes útmutatást, fogódzót adni a gyerekeknek még akkor is, ha maga is kételkedik
- a pedagógusnak tudatában kell lennie, hogy a tanárszerep változóban van és személyesen is felelős saját szerepének (ki)alakításáért még akkor is, ha ezért konfliktusba kerül(het) a környezetével
- a pedagógusnak tisztában kell lennie saját erősségeivel, gyengeségeivel, lehetőségeivel és korlátaival, tudnia kell saját kompetenciáit és azok határait, és így képessé válhat a folyamatos önfejlesztésre, a folyamatos kihívásokkal való szembenézésre
- a foglalkozásokon alapvetően fontos a saját élményű tanulás, a hallgatók korábbi tapasztalatainak felidézése, megosztása a társakkal, a csoport közös gondolkodása, a résztvevők attitűdjének formálása

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

A MODUL KULCSFOGALMAI

Aktív állampolgárság, autonóm személyiség, demokratikus értékek, demokratikus készségek, együttműködés, elismerés, előrelátás, empátia, felelősségvállalás, felelős döntéshozatal, hiteles vezetői készségek, közösségi tanulás, kortárs segítség, közösségi szolgálat, kritikus gondolkodás, méltányosság (az elesettek, a fogyatékosok, a hátrányos helyzetűek vagy az átmenetileg nehéz helyzetbe kerülők segítségének és elfogadásának alapelve), munkavállalói készségek, önkéntesség, pedagógusi szerepek, példaadás, problémamegoldó képesség, reflexió, rejtett tanterv, szociális kompetenciafejlesztés, szociális érzékenység, szolidaritás, tapasztalati tanulás, tervezés, tolerancia.

A MODUL FOGLALKOZÁSAI

1. Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló
2. Felkészülés a közösségi szolgálati/önkéntes projektre
- 3-4. A közösségi szolgálati/önkéntes projekt megvalósítása
5. Feldolgozó óra, értékelés
6. A közösségi szolgálat – forráselemzés
7. A közösségi szolgálat helye az iskolában – fórum

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

I. A FOGLALKOZÁS ADATAI

A foglalkozás címe: Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló

Ajánlott létszám:	20-24 fő (esetenként 5-6 db. 4 fős csoport), de nagyobb létszámú csoporttal is működőképes
Ajánlott időkeret:	90 perc
A foglalkozás közvetlen célja:	A diákok érdeklődésének felkeltése az (iskolai) közösségi szolgálat alapértékei, céljai, módszertana, jó gyakorlatai valamint várható eredményei iránt.
A foglalkozás tartalma:	A diákok saját élményeinek felidézése. A témával kapcsolatos fogalmak tisztázása. A diákok meglévő heterogén tudásának mozgósítása és megosztása. Motiválás a majdani saját szolgálati program létrehozására.
A kompetenciafejlesztés fókuszai:	Autonómia problémalátás, problémakezelés empátiaegyütműködés konfliktuskezelés szervezőkészség szociális érzékenység
Kapcsolódási pontok	

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

II. MÓDSZERTANI JAVASLATOK:

IDŐFELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS JAVASLATOK

A foglalkozást célszerű szünet nélkül vagy rövid eü. szünettel megtartani.

AZ EGYES TEVÉKENYSÉGEK SZERVEZÉSÉVEL KAPCSOLATOS JAVASLATOK (CSOPORTOK, MUNKAFORMÁK, MÓDSZEREK)

Lásd a foglalkozás leírásában. A modul minden foglalkozására jellemző az interaktivitás, a résztvevők bevonása, valamint az együttműködésre épülő helyzetek.

DIFFERENCIÁLÁSSAL KAPCSOLATOS JAVASLATOK

Feltétlenül vegyük figyelembe a csoport tagjainak képességeit, előzetes tudását és tapasztalatait

ÉRTÉKELÉSSSEL, ELLENŐRZÉSSSEL KAPCSOLATOS JAVASLATOK

Amikor a foglalkozás során alkalom adódik rá, adjunk a diákoknak személyes visszajelzéseket, megerősítéseket. A modulban javasolt projektmunkához nagy elszántság, kockázatvállalási kedv, és bizonytalanságtűrés szükségeltetik, ami komoly önismeretet és magabiztosságot kíván. Ezeket a képességeket a pozitív visszajelzések, és értékelés, a folyamatos megerősítés erősen támogatja, fejleszti.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

TÉR, TEREMELRENDEZÉS, TEREMIGÉNY

A foglalkozáshoz egy átlagos méretű osztályterem szükséges, melyet úgy rendezzünk be, hogy alkalmassá váljon 5-6 db. 4 fős csoport munkájához, de frontális és egyéni munkához is, valamint vetítéshez, projekt produktumok kiállításához és megnézéséhez.

A FOGLALKOZÁS MEGTARTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK, ANYAGOK

- csomagolópapírok
- vastag, színes filctollak
- ragasztós hátú papírlapok (post-it) vagy kisebb papírdarabok és cellux
- gyengéd ragasztó, amivel a plakátokat fel lehet tenni a falra anélkül, hogy a falat rongálnánk
- projektor és számítógép vetítéshez

A FOGLALKOZÁS MEGTARTÁSÁHOZ AJÁNLOTT ÉS A HALLGATÓKNAK KIADHATÓ SZAKIRODALOM

- Csapó Benő (2004): Tudás és iskola. Műszaki Könyvkiadó, Budapest (A demokratikus gondolkodás kognitív aspektusai 197–223. o.)
- Csapó Benő – Fazekas Károly – Kertesi Gábor – Köllő János – Varga Júlia (2006): A foglalkoztatás növelése nem lehetséges a közoktatás átfogó megújítása nélkül. Élet és Irodalom, 46. sz.
- Falus Katalin – Jakab György (2006): Az aktív állampolgárságra nevelés. In: Demeter Kinga (szerk.): A kompetencia. Kihívások és értelmezések. OKI, Budapest, 217–227. o.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

- ❑ Földes Petra (2008): Jogtudatosság és demokrácia, <http://www.osztalyfonok.hu/cikk.php?id=552>
- ❑ Szabó Eszter (2006): Diákakadémia = képzés+projektek. Új Pedagógiai Szemle, 12. sz.
- ❑ Galambos Henriette Rita (2007): A fiatalkori helyzetbehozás. Parola, december, jubileumi szám.
- ❑ Galambos Henriette Rita (2008): Az élet iskolája, avagy a szociális és munkavállalói készségfejlesztés egy lehetséges útja. Mentor, Támpont melléklet, január.
- ❑ Galambos Henriette Rita (2008): Helyzetbe hozni a fiatalokat. Amarodrom, április.
- ❑ McGrath, Simon (2003): Életviteli és munkavállalói készségek és ezek megjelenése az oktatási, képzési vitákban. In: ILO – Working Group for International Cooperation in Skills Development Conference Proceedings (<http://www.norrag.org/wg>), magyar fordítása a DIA által szerkesztett Az élet iskolája tanári segédkönyvében.
- ❑ Nárai Márta (2004): A civil szervezetek szerepe és jelentőségük. Educatio, IV. szám.
- ❑ Projektfüzet, Miénk itt a tér füzetek 3. DIA, 2009.
- ❑ Sütőné Koczka Ágota (2004): A szociális készségek fejlesztése kamaszkorban. Új Pedagógiai Szemle, 4. sz. 52–68. o.
- ❑ Sütőné Koczka Ágota (2005): Szociális készségek fejlesztése kamaszkorban. Trefort Kiadó, Budapest.
- ❑ Szabó Ildikó – Örkény Antal (1998): Tizenévesek állampolgári kultúrája. Minoritás Alapítvány, Budapest.
- ❑ Török Katalin (2004): A civil szervezetek szerepe különféle tudások és készségek elsajátításában, Educatio, IV. szám.
- ❑ Zsók Ágnes – Garas Ildikó: Az „önkéntességből való tanulás” és a DIA-modell mint a pedagógiai módszerek kiszélesítési lehetőségei, Új Pedagógiai Szemle, 7–8. sz.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

III. FOGLALKOZÁSVÁZLAT

	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
I. Ráhangelés, a feldolgozás előkészítése				
10 perc	A diákok szabadon körbejárnak a teremben, és megszólítják 1-1 társukat valamelyik kérdéssel. A kérdés száma mellé írnak legalább 3 nevet, akik igennel, és másik 3-at, akik nemmel válaszoltak.	Bemelegítés, bizonyos fogalmak hozatala, nyitottság, érdeklődés, motiváció	Keress valakit, aki...	6 kérdés a táblán vagy csomagolópapíron (P1: kérdések) Diákok kezében papír és toll
II. Új tartalom feldolgozása				
5'	Rövid vetítés: kb. 24 kép a témáról.	Érdeklődés felkeltése, kételyek, kérdések megfogalmazása	Frontális	Számítógép, projektor Fotók, amelyek rajta vannak a mellékelt DVD-n: P2 Fotók leírása: P3

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (melléletek)
15'	<p>A látottakkal kapcsolatban csoportonként megállapodnak 5-5- kérdésben, amit papírcsíkokra írnak.</p> <p>A jól összekevert kérdések közül minden csoport kap kettőt, amire a legjobb tudása szerint válaszol.</p> <p>A megválaszolatlanul hagyott kérdéseket lehet a foglalkozás végére hagyni.</p>	<p>Pontos kérdések megfogalmazása, előzetes ismeretek és tudás mozgósítása, beszédképesség fejlesztése</p>	<p>Négy fős csoportok kiszámolás alapján (1,2,3,4)</p>	<p>Csoportonként papírcsíkok és filctollak</p>
10'	<p>Mindenki húz egy kártyát és gondolkodik a kártyán szereplő fogalom jelentésén.</p> <p>Szemkontaktussal keres mindenki egy párt, akivel összeülnek és megbeszélik a két fogalmat és azt, hogy hogyan kapcsolódhatnak a látott képekhez.</p> <p>Amikor én vagy a barátom barátja...</p>	<p>Együttműködés, fogalommagyarázat, egymástól tanulás</p>	<p>Egyéni munka</p> <p>Páros munka</p>	<p>Fogalomkártyák, fénymásolható formában a mellékelt DVD-n: P4</p>
20'	<p>A párok visszaemlékeznek saját önkéntes és/vagy civil élményeikre vagy hallott/olvasott történetekre. Eldöntik, hogy kinek a történetét mesélik el. A történetmeselésbe beleszövik a két kártyán található fogalmat. A páronkénti történetek mx.1,5 percesek lehetnek.</p>	<p>Konszenzus, együttműködés, lényeglátás és láttatás</p>	<p>Frontális történetmesélés páronként</p>	

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
10'	<p>Állítás: Dolga az iskolának közösségi szolgálati projektekbe bevonni a diákokat.</p> <p>Attól függően, hogy ki-ki mennyire ért egyet ezzel az állítással, egy képzeletbeli vonalon sorakoznak fel a diákok.</p> <p>A véleményvonalat meghajlítjuk és ezzel a különböző álláspontot képviselők egymás mellé kerülnek.</p>	<p>Árnyalt gondolkodás, véleményalkotás, vélemény nyílt vállalása</p>	<p>Kooperatív módszer: véleményvonal</p> <p>Kooperatív módszer: hajlított Véleményvonal</p>	
12'	<p>Feladat kiadása és vállalások a következő foglalkozásra: a hajlított véleményvonalban egymás mellé került résztvevők közös mini-kutatást végeznek az alábbi feladatok közül választva:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Olyan iskola vagy iskolák felkutatása, ahol működik iskolai közösségi szolgálati program vagy hasonló. A program rövid ismertetése. 2. Külföldi példák felkutatása és rövid ismertetése. 3. A megadott szakirodalom egy elemének feldolgozása és ismertetése. 4. Interjú készítése olyan fiatallal, aki itthon vagy 	<p>Felelősségvállalás, megbízhatóság, előrelátás</p>	<p>Frontális</p>	

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
	külföldön végzett valamilyen önkéntes tevékenységet. A prezentációk és ismertetések arányosan oszlanak majd el a következő három foglalkozás elején. Minden pár előre jelzi, hogy melyik foglalkozásra készül fel.			
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés				
8'	Mindenki a jobboldali szomszédjának mond valami pozitívat az aznapi foglalkozással vagy az ő teljesítményével, megnyilvánulásával kapcsolatban. Max. 1 rövid mondat/megszólaló.	A foglalkozás lezárása, a pozitív gondolkodás csírái	Egyéni munka	

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

MELLÉKLETEK

P1. KERESS VALAKIT, AKI...

Kérdések

- Voltál már valaha önkéntes?
- Tudod mit jelent az önkéntesség?
- Jó ötlet lenne-e szerinted az iskolai közösségi szolgálati tevékenységért érettségi plusz pontot adni?
- Tudomásod szerint van olyan ország, ahol ez így történik?
- Szeretnél egyetemi éveid alatt önkéntes munkát végezni?
- Lehet-e kötelező az önkéntesség?
- Szerinted van-e köze az önkéntességnek a munkavállalói készségek fejlesztéséhez?

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló

Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

P2. FOTÓ-ÖSSZEÁLLÍTÁS

- Iskolai közösségi szolgálati vagy önkéntes programokról készült fotók dvd-n.

P3. A MELLÉKELT FOTÓK LEÍRÁSA

(Az itt látható fotók a Demokratikus Ifjúságért Alapítvány programjain készültek, más módon történő felhasználásuk, sokszorosításuk csak az alapítvány engedélyével lehetséges.)

- 1 - Cseppko_gyermekotthon: középiskolás fiatalok önkéntes tevékenysége a Cseppkő utcai Gyermekotthonban közösen az otthon lakóival
- 2 - faluszepites_somogy: egy kis somogyi faluban az Önkéntes Fiatalok Napján a falu apraja-nagyja palántákat ültet a falu főutcájában
- 3 - faluszepites_somogyapati: Somogyapátiban általános iskolás gyerekek megtisztították a falu utcáit a szeméttől
- 4 - fussafenyben: Fuss a fényben futógála, amikor önkéntes látók és látássérültek együtt futnak, hogy utóbbiak is szerezenek élményt a sportolásról, a fizikai erőfeszítésről
- 5 - graffiti: önkéntes középiskolások eltávolítják az iskolájuk falát elcsúfító graffitit
- 6 - gyermekotthon_jatekosztas: önléntesek által összegyűjtött játékadományok szétosztása egy gyermekotthonban
- 7 - idosekotthona: középiskolás diákok délutánonként idősek otthonában élő emberekkel beszélgetnek, segítenek ügyeik intézésében
- 8 - ingyen_oleles: tatabányai fiatalok ingyen ölelést „osztogatnak” tatabánya utcáin az arra járóknak

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

- 9 - iskolaszepites: egy pécs melletti kistelepülés bezárásra ítélt általános iskolájában a gyerekek és önkéntes pécsi egyetemisták együtt festettek ki néhány tantermet
- 10 - 11 - jatszoter_komloska: egy nemzetközi nyári tábor önkéntesei játszóteret építettek Komlósán
- 12 - jatszoter_ovoda: óvodások rendbe teszik a falujukban a játszóteret
- 13 - kapcsolda: budapesti középiskolások két napra vendégül láttak az iskolájukban fogyatékos fiatalokat, akikkel közös versenyeket, játékokat játszottak
- 14 - keritesfestes: zalai középiskolások lefestik iskolájuk kerítését
- 15 - konyvtar_adomany: önkéntesek szállítják egy iskolai könyvtár számára az összegyűjtött adomány könyveket
- 16 - kozod2007_szemetszedes: 2007. áprilisában az Önkéntes Fiatalok Napján önkéntesek szedik a szemetet a budapesti Városligetben (ezen a napon mintegy 300 önkéntes közel 80 zsáknyi szemetet szedett össze)
- 17 - kutyamenhely: önkéntes fiatalok menhelyen élő kutyákat sétáltatnak
- 18 - muralmoral: a pécsi Murál morál csapat önkéntesekkel nagyméretű figyelemfelhívó falfestményt festett, hogy felhívja a figyelmet a társadalmi felelősségvállalás fontosságára
- 19 - smilydebrecen: debreceni önkéntesek és fogyatékos fiatalok élő smily képe, hogy felhívják a figyelmet a közösségi összefogás fontosságára
- 20 - temetoprojekt: kőszegi önkéntes középiskolások katonai temetőt tesznek rendbe, és így ismerkednek városuk múltjával
- 21 - zs_vege: kezek
- 22 - zsuzsi_vonat: debreceni fiatalok egy helyi kisvonalat tisztítanak meg a felesleges firkáktól, festéktől, piszoktól

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Bevezetés a tapasztalati tanulás és a közösségi szolgálat témakörébe – Kedvcsináló

Expanzió Humán Tanácsadó

Teljesítési dokumentáció

P4. A MODUL KULCSFOGALMAI FOGALOMKÁRTYÁKON

aktív állampolgárság	autonóm személyiség
demokratikus értékek	demokratikus készségek
együttműködés	elismerés
előrelátás	empátia
felelősségvállalás	felelős döntéshozatal
hiteles vezetői készségek	közösségi tanulás
kortárs-segítés	közösségi szolgálat
kritikus gondolkodás	méltányosság
munkavállalói készségek	önkéntesség
pedagógusi szerepek	példaadás
problémamegoldó képesség	reflexió
rejtett tanterv	szociális kompetenciafejlesztés
szociális érzékenység	szolidaritás
tapasztalati tanulás	tervezés
tolerancia	